

mu a produkty a služby, které jsou jejich výsledkem, prošly podobným vývojem jako katastr nemovitostí. Před 25 lety jsme se starali o klasické geodetické základy a státní mapové dílo. Používané technologie měly svá nejlepší léta již dávno za sebou, mapy byly deformované a za aktuální by je asi nikdo věci znalý neoznačil. Do Rakouska či Bavorska jsme hleděli s obdivem a snažili jsme se nastartovat změny vedoucí k dosažení podobné úrovně. Dnes máme zcela srovnatelné produkty a služby, zahraničními kolegy jsme vnímáni jako rovnocenní partneři. Je to zásluha šikovných a pracovitých zeměměřičů, právníků, informatiků, geografů a dalších odborníků, kteří dokázali srozumitelně formulovat reálné cíle a shodnout se na krocích vedoucích k jejich naplnění. Stabilní prostředí, přiměřené financování a dodržování přijatých koncepcí přináší výsledky, pro které je

dnes státní správa zeměměřičtví a katastru nemovitostí v České republice považována za stabilní a dobře fungující.

Naši předchůdci po vzniku Československa dokázali v krátké době položit kvalitní základy pro rozvoj zeměměřičtví a katastru nemovitostí. Tento slibný vývoj narušily válečné události a následná změna politických poměrů. Trvalo čtvrt století, než jsme důsledky tohoto nepříznivého vývoje překonali a vrátili české zeměměřičtví a katastr nemovitostí „do Evropy“. Máme tak jedinečnou příležitost dále rozvíjet naše produkty a služby a podporovat jimi ekonomiku i veřejný sektor, přicházet s novými myšlenkami, využívat nejnovější technologie a hledat efektivní zapojení do digitální společnosti. Takový přístup odpovídá prvorepublikové tradici potvrzené vývojem v posledním čtvrtstoletí.

Rok 2018 – rok takzvaných osmičkových výročí

**Ing. Mária Frindrichová,
Úrad geodézie, kartografie a katastra
Slovenskej republiky**

Rok 2018, rok takzvaných osmičkových výročí je významným rokom nielen pre našu republiku, ale aj pre náš odbor geodézie, kartografie a katastra. V tomto roku si pripomíname 100. výročie skončenia prvej svetovej vojny, rozpad dovtedajšej mocnosti Rakúsko-Uhorska a vznik novej mapy Európy – nových štátnych útvarov, medzi nimi aj Česko-Slovenska, významným aj pre kataster nehnuteľností na Slovensku z viacerých aspektov. 90. výročie vstúpenia do účinnosti zákona o pozemkovom katastri, 80. výročie Druhého celoštátneho zjazdu zememeračov v roku 1938 v Bratislave, 25. výročie nadobudnutia účinnosti zákon č. 265/1992 Z. z. o zápisoch vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) a zákon Slovenskej národnej rady č. 266/1992 Z. z. o katastri ne-

hnuteľností v Slovenskej republike (SR), ktoré vytvorili právny rámec budovania katastra nehnuteľností ako spoľahlivého základu pre nakladanie s nehnuteľnosťami a spravovanie evidencie nehnuteľností a právnych vzťahov k nehnuteľnostiam jedným štátnym orgánom, čiže spojenie technickej a právnej stránky evidencie nehnuteľností.

1. októbra 2018 nadobudla účinnosť jedna z najrozsiahlejších noviel katastrálneho zákona, ktorá sa zásadným spôsobom dotkne viacerých aspektov činnosti nášho rezortu, a to od postupu v rámci katastrálneho konania až po poskytovanie údajov z katastra nehnuteľností. Na túto novelu katastrálneho zákona nadväzuje aj novela vyhlášky, ktorou sa vykonáva katastrálny zákon, pričom táto novela nadobudla účinnosť taktiež 1. októbra 2018.

Novela katastrálneho zákona reaguje na požiadavku spoločnosti na zrýchlenie a skvalitnenie registrácie nehnuteľností a na požiadavku odbúrania byrokracie pri evidovaní nehnuteľností a práv k nehnuteľnostiam. V konečnom dôsledku má predmetná novela taktiež prispieť k vládou požadovanému skvalitneniu podnikateľského prostredia.

Medzi najvýznamnejšie zmeny, ktoré prináša novela katastrálneho zákona, patrí zavedenie evidovania cien nehnuteľností, nová kompetencia Úradu geodézie, kartografie a katastra SR (úrad) rozhodovať na centrálnej úrovni v pochybnostiach o predmete evidovania v katastri nehnuteľností, skrátenie niektorých lehôt na vykonanie zápisu do katastra nehnuteľností, podrobnejšia právna úprava konania o oprave chyby v katastrálnom operáte, či prispôbenie právnej úpravy poskytovania údajov z katastra nehnuteľností novému nariadeniu o ochrane osobných údajov, ktoré prijala Európska únia. V neposlednom rade novela katastrálneho zákona ďalej reaguje aj na reformu civilného procesu, keď podrobnejšie upravuje postup katastrálneho pracoviška v prípade návrhu na zápis práva do katastra nehnuteľností na základe rozhodnutia súdu. Novela katastrálneho zákona taktiež precizuje kompetencie orgánov štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností a prináša aj niektoré zmeny týkajúce sa osobitnej odbornej spôsobilosti rozhodovať o návrhu na vklad.

Novelou katastrálneho zákona dochádza aj k zmene zákona Národnej rady SR č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii, ktorá ukladá obciam povinnosť evidovať a aktualizovať v informačnom systéme vybrané údaje o stavbách. Práve pre tento účel v súčasnosti úrad navrhuje špeciálnu aplikáciu na zber dát, ktorá spĺňa atribúty zoznamu stavieb. Významným krokom vykonaným touto novelou bolo aj riešenie poskytovania priestorových údajov – ortofotomozaika a digitálny model reliéfu 5.0, ktoré sa poskytujú z rezortu geodézie, kartografie a katastra bezodplatne všetkým používateľom.

Počas roka 2018 úrad sprístupnil nové elektronické služby nielen pre odborníkov aj širokú verejnosť. V medzinárodnom kontexte sú významné nové elektronické služby, ktoré spĺňajú požiadavky smernice INSPIRE. V súvislosti s týmto nariadením úrad vypublikoval zobrazovacie a ukladacie služby INSPIRE so zameraním na témy parcely katastra nehnuteľností, mapa určeného operátu, správne jednotky, dopravné siete, hydrografia a geografické názvy jednotným spôsobom rovnakým pre všetky členské štáty Európskej únie a sú súčasťou európskej infraštruktúry priestorových informácií.

V rámci zlepšovania služieb pre geodetov pripravil úrad na rezortnom portáli Elektronických služieb katastra nehnuteľností (ESKN) nové služby „Služby pre geodetické činnosti“, ktoré integrujú nasledovné služby – podklady pre geometrické plány, kontrola elektronických podkladov a kvalita výmery parcely v súbore popisných informácií. Služby sú prístupné po prihlásení na portáli ESKN pre všetkých geodetov, ktorí sú držiteľmi platného preukazu geodeta a pre vybraných technických pracovníkov katastrálnych pracovísk.

V zmysle novely katastrálneho zákona sa rozšíril portál ESKN o ďalšiu službu „Sledovania zmien v katastri nehnuteľností“, ktorá má zaisťiť informovanosť vlastníkov nehnuteľností, či iných osôb oprávnených z práv k nehnuteľnostiam, že v katastri nehnuteľností dochádza k zmene na sledovanej nehnuteľnosti. Služba umožňuje registrovaným užívateľom sledovať zmeny uskutočnené v údajoch

katastra nehnuteľností počas zvoleného časového obdobia. Hlavným cieľom poskytovania služby je zvýšiť ochranu práv k nehnuteľnostiam, zapísaných v katastri nehnuteľností. Služba je viazaná na aktualizáciu súboru popisných informácií katastra nehnuteľností, a táto prebieha v overovacej prevádzke na dennej báze počas pracovných dní. Služba sa bezodplatne poskytuje všetkým orgánom štátnej správy (Slovenský pozemkový fond, Finančná správa a pod.).

Významným krokom v praktickom uplatňovaní princípu *jedenkrát a dost* je nový zákon č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (*zákon proti byrokracii*), ktorý nadobudol účinnosť od 1. 9. 2018. V praxi to znamená, že údaje poskytnuté jednému štátnemu orgánu si druhý štátny orgán musí získať z informačného systému verejnej správy bez toho, aby takúto informáciu žiadal od občana alebo podnikateľa. Dochádza teda k prepojeniu informačných systémov jednotlivých ministerstiev a orgánov verejnej správy. Od 1. 9. 2018 už nie je potrebné predkladať orgánom verejnej moci výpis z listu vlastníctva. Poskytnutie výpisu z listu vlastníctva z katastra nehnuteľností je previazané na projekt s oficiálnym názvom „Dátová integrácia – sprístupnenie údajovej základne verejnej správy vrátane otvorených údajov prostredníctvom platformy dátovej integrácie“, ktorý je integrovaný priamo na údaje katastra nehnuteľností.

V apríli 2018 úrad vypublikoval prvé výsledky spolupráce Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MPRV) SR a úradu o spoločnom postupe pri tvorbe ortofotomozaiky SR. Ortofotomozaika západnej časti územia SR je k dispozícii prostredníctvom webovej aplikácie Mapový klient ZBGIS® (základná báza údajov pre geografický informatický systém) vo forme otvorených údajov. Harmonogram tvorby je rozdelený na tri roky (2017 – 2019). Počas každého roku sa zabezpečí zber a spracovanie údajov z jednej tretiny územia SR.

Mapový klient ZBGIS® slúži ako webová aplikácia, ktorá je neustále rozvíjaná a obohacovaná o nové funkcie. V súčasnej dobe si môže používateľ bezodplatne stiahnuť rastre štátneho mapového diela v mierkach 1 : 5 000, 1 : 10 000, 1 : 25 000 a 1 : 50 000 ako aj ortofotomozaiku západnej časti SR. V tomto roku pribudla na Mapovom klientovi ZBGIS® zobrazovaná ďalšia vrstva LPIS, ktorá predstavuje vektorové hranice poľnohospodárskej krajiny a nesie informácie o jedinečnom kóde, výmere, kultúre, využití pôdy, atď., ktoré sú používané ako referencia pre žiadosti farmárov.

Informácie z rezortu geodézie, kartografie a katastra patria dlhodobo medzi najžiadanejšie a najdôležitejšie údaje nielen pre verejnú správu, a preto úrad aj podľa hlavných smerov rozvoja prijíma nové normatívy a akty riadenia s cieľom skvalitnenia údajov katastra nehnuteľností a ich vypublikovania prostredníctvom nových služieb, na ktoré sa môžu integrovať a využívať ďalšie informačné systémy.

Za uznanie nášho rezortu geodézie, kartografie a katastra aj na medzinárodnej úrovni patrí poďakovanie všetkým, ktorí sa podieľajú na skvalitňovaní údajov a pomáhajú pri napredovaní nášho rezortu.

Do nového roka prajem všetkým zamestnancom nášho rezortu, katastrálnych pracovísk ako aj všetkým odborníkom, ktorí pracujú v oblasti geodézie, kartografie a katastra, veľa šťastia a úspechov, pevné zdravie a pohodu v živote.